

WOJEWODA LUBUSKI
ul. Jagiellończyka 8
66-400 Gorzów Wlkp.

Gorzów Wlkp., 13 czerwca 2024 r.

Nasz znak: PS-III.862.11.2024.AHum
Sprawę prowadzi: Andżelika Humienna
Telefon: 95 7851463
e-mail: andzelika.humienna@lubuskie.uw.gov.pl

Pani
Wioletta Tybiszewska
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy
w Żaganiu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2024 r. poz. 475) zespół kontrolny właściwego do spraw pracy wydziału urzędu wojewódzkiego w składzie:

- Andżelika Humienna – Starszy Inspektor Wojewódzki w Oddziale Rynku Pracy Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.(przewodniczący zespołu) posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego do przeprowadzenia kontroli nr 99-1/2024 z dnia 15 kwietnia 2024r.
- Beata Malarek – Starszy Inspektor Wojewódzki w Oddziale Rynku Pracy Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego do przeprowadzenia kontroli nr 99-2/2024r. z dnia 15 kwietnia 2024r.

przeprowadził w okresie od 22.04.2024 r. do 02.05.2024 r. kontrolę problemową w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żaganiu z siedzibą przy ul. Dworcowej 9 w zakresie prawidłowości przyznawania dodatków aktywizacyjnych. Kontrola obejmowała okres od dnia 01.01.2023r. do dnia 31.12.2023r. i została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Lubuskiego Rocznym Planem Kontroli na rok 2024. Kontrola została przeprowadzona w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2022 r. poz. 690 z późn. zm.) oraz (Dz. U. z 2023r., poz. 735 z późn. zm.) oraz (Dz.U. z 2024r. poz. 475).
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, (Dz.U. z 2022r. poz. 2000 z późn. zm.), (Dz.U. z 2023r. poz. 775 z późn. zm.) oraz (Dz. U z 2024r., poz. 572).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 sierpnia 2009r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego (Dz.U. z 2014r. poz. 1189).

Opis ustalonego stanu faktycznego w obszarze organizacyjnym.

Powiatowy Urząd Pracy w Żaganiu jest powiatową jednostką organizacyjną wchodzącą w skład powiatowej administracji zespolonej powiatu żagańskiego. Terenem działania Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu jest Powiat Żagański. Powiatowy Urząd Pracy w Żaganiu posiada swoją siedzibę w Żaganiu przy ul. Dworcowej 9 oraz Filie w Szprotawie w formie punktu informacyjno-konsultacyjnego przy ul. Kościuszki 30.

Powiatowy Urząd Pracy w Żaganiu działa na podstawie Statutu Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu nadanego Uchwałą Nr XL/5/2006 Rady Powiatu Żagańskiego z dnia 25 sierpnia 2006r. (zmieniony Uchwałą Nr IX.4.2011 Rady Powiatu Żagańskiego z dnia 23 września 2011r. oraz Uchwałą Nr II.8.2014 Rady Powiatu Żagańskiego z dnia 16 grudnia 2014r.). Z dostępnych danych wynika, że w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żaganiu w okresie objętym kontrolą obowiązywał Regulamin Organizacyjny wprowadzony Uchwałą Nr 499.2023 Zarządu Powiatu Żagańskiego z dnia 31 stycznia 2022r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu. Uchwałą Nr 612.2024 Zarządu Powiatu Żagańskiego z dnia 15 stycznia 2024r. wprowadzono nowy Regulamin Organizacyjny Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu.

W wyniku weryfikacji dokumentacji organizacyjnej stwierdzić należy, iż Statut Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu zawiera nieaktualne dane adresowe, tj. wskazano nieaktualną już siedzibę Filii PUP w Szprotawie przy ul. Bronka Kozaka 4. Kierownictwo nad kontrolowaną jednostką sprawują:

1. Pani Wioletta Tybiszewska powołana na stanowisko Kierownika Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu z dniem 1 listopada 2003r. Na podstawie art. 142 pkt 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dniem 1 czerwca 2004r. stała się z mocy prawa Dyrektorem Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu.
2. Pan Krzysztof Sołtysiak powołany na stanowisko Zastępcy Kierownika Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu Filia Szprotawa z dniem 1 lutego 2004r. Na podstawie art. 142 pkt 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dniem 1 czerwca 2004r. stał się z mocy prawa Zastępcą Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu.

Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2023r. w powiecie żagańskim wynosiła 5,2%. Z informacji dostępnych na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze wynika, że liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec grudnia 2023r. wynosiła 966, w tym z prawem do zasiłku 151 osób. Ponadto z informacji przekazanych przez PUP w Żaganiu wynika, że w okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023r. do urzędu wpłynęło 108 wniosków o przyznanie dodatku aktywizacyjnego, z czego 105 rozpatrzono pozytywnie, a w 3 przypadkach Starosta Żagański odmówił przyznania dodatku aktywizacyjnego.

Na dzień kontroli, tj. 22.04.2024r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żaganiu zatrudnionych było 35 pracowników, z czego 8 osób zaangażowanych było w realizację zadań z zakresu objętego kontrolą.

Jednocześnie stwierdza się, że Powiatowy Urząd Pracy w Żaganiu nie podlegał w okresach wcześniejszych kontroli Wojewody Lubuskiego z zakresu prawidłowości przyznawania dodatku aktywizacyjnego.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Przeprowadzona w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żaganiu kontrola dotyczyła prawidłowości przyznawania dodatków aktywizacyjnych w okresie od dnia 01.01.2023r. do dnia 31.12.2023r. We wskazanym okresie jednostka kontrolowana wydała 230 decyzji administracyjnych w zakresie utraty statusu osoby bezrobotnej oraz prawa do zasiłku z powodu podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. 108 osób złożyło wnioski o przyznanie dodatku aktywizacyjnego. Spośród złożonych wniosków 105 osobom przyznano dodatek aktywizacyjny, a 3 osobom odmówiono przyznania tego prawa. Kwota środków wydatkowanych przez Starostę Żagańskiego na dodatki aktywizacyjne w 2023r. wynosiła 201 304,60 zł.

Zespół kontrolny poddał badaniu procedurę dotyczącą realizacji w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żaganiu postępowań administracyjnych w przedmiocie przyznawania dodatku aktywizacyjnego. Zbadano przestrzeganie zasad i trybu przyznawania dodatku aktywizacyjnego, określonych w art. 48 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz rozporządzeniu w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego.

Zgodnie z art. 48 ustawy dodatek aktywizacyjny jest to świadczenie wypłacane osobie, która będąc bezrobotnym posiadającym prawo do zasiłku, podjęła samodzielnie lub w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy zatrudnienie bądź inną pracę zarobkową. Celem przyznawania dodatku aktywizacyjnego jest motywowanie bezrobotnych do podejmowania zatrudnienia lub wykonywania pracy zarobkowej w zamian za pobieranie świadczenia. Dodatek ten można więc uznać za swoistego rodzaju „nagrodę” z tytułu przejawionej przez bezrobotnego inicjatywy w poszukiwaniu pracy. Wniosek o przyznanie dodatku składa się do właściwego starosty za pośrednictwem powiatowego urzędu pracy. Starosta przyznaje dodatek aktywizacyjny po udokumentowaniu podjęcia zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej oraz wysokości osiąganego wynagrodzenia. Dodatek aktywizacyjny jest świadczeniem obowiązkowym, przyznawanym w formie decyzji administracyjnej. Jedyne ograniczenie w jego pozyskiwaniu stanowią warunki określone w art. 48 ust. 4 ustawy, który określa enumeratywnie przypadki, w których dodatek aktywizacyjny nie przysługuje, a mianowicie w sytuacji:

1. skierowania bezrobotnego przez powiatowy urząd pracy do prac interwencyjnych, robót publicznych lub na stanowisko pracy, którego koszty wyposażenia lub doposażenia zostały zrefundowane zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1;
2. podjęcia przez bezrobotnego z własnej inicjatywy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej u pracodawcy, u którego był zatrudniony lub dla którego wykonywał inną pracę zarobkową bezpośrednio przed zarejestrowaniem jako bezrobotny;
3. podjęcia przez bezrobotnego z własnej inicjatywy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej za granicą Rzeczypospolitej Polskiej u pracodawcy zagranicznego.

Dodatek aktywizacyjny wypłaca się z dołu, za okresy miesięczne, w terminach ustalonych przez powiatowy urząd pracy, nie później niż w ciągu 14 dni od dnia upływu okresu, za który świadczenie jest wypłacane.

Prawidłowość postępowania przy prowadzeniu postępowań administracyjnych w przedmiocie dodatku aktywizacyjnego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żaganiu.

W trakcie kontroli badaniu poddana została dokumentacja osób, które złożyły wnioski o przyznanie dodatku aktywizacyjnego. Ustalono, że w roku 2023 do Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu wpłynęło 108 wniosków o przyznanie dodatku aktywizacyjnego. Szczegółowej analizie podlegała co czwarta teczka osób bezrobotnych, którzy złożyli wniosek o przyznanie dodatku aktywizacyjnego zaczynając od numeru 1 zgodnie z przekazaniem przez PUP rejestrem przyznanych dodatków aktywizacyjnych, tj. łącznie 27 spraw. Dodatkowo skontrolowano wszystkie wnioski rozpatrzone negatywnie – 3 te czki.

Kontrola wykazała, że wnioski o przyznanie dodatku aktywizacyjnego zostały rozpatrzone terminowo. Wszystkie zostały złożone przez osoby bezrobotne z prawem do zasiłku, które z własnej inicjatywy podjęły zatrudnienie lub inną pracę zarobkową. Ustalono, że 105 wniosków o przyznanie dodatku aktywizacyjnego zostało rozpatrzone pozytywnie, natomiast w 3 przypadkach Starosta Żagański odmówił przyznania dodatku aktywizacyjnego zgodnie z art. 48 ust. 4 pkt 2 ustawy o promocji zatrudnienia (...). Z przedłożonych w trakcie kontroli dokumentów wynikało, że w 2 przypadkach bezrobotni nie udokumentowali zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej, natomiast 1 osoba w chwili złożenia wniosku nie pozostawała już w zatrudnieniu.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że w roku 2023 nie wpłynął żaden wniosek o przyznanie dodatku aktywizacyjnego złożony przez osoby, które w wyniku skierowania przez urząd pracy podjęły zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy i otrzymywały wynagrodzenie niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę. Ustalono, iż wszystkie skontrolowane decyzje zostały podpisane przez upoważnione do tego osoby.

W wyniku kontroli ustalono, iż Powiatowy Urząd Pracy w Żaganiu w celu wypłaty dodatku aktywizacyjnego wymagał dostarczania za każdy miesiąc kalendarzowy zaświadczeń potwierdzających zatrudnienie. Z uzasadnienia wydawanych przez Starostę Żagańskiego decyzji w sprawie przyznania dodatku aktywizacyjnego wynika, że podstawą wypłaty dodatku jest comiesięczne składanie poświadczeń o kontynuowaniu zatrudnienia do 6 dnia roboczego każdego następnego miesiąca, za miesiąc którego wypłata dodatku dotyczy, pod rygorem wstrzymania wypłaty świadczenia. Stosowana przez PUP Żagań praktyka pobierania poświadczeń jest niezgodna z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. Zgodnie bowiem z § 4 pkt 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego starosta przyznaje dodatek aktywizacyjny po udokumentowaniu podjęcia zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej oraz wysokości osiąganego wynagrodzenia. Obowiązek ten zgodnie z przytoczonym przepisem dotyczy wyłącznie momentu przyznania dodatku aktywizacyjnego. W związku z tym pobieranie przez urząd co miesiąc zaświadczeń potwierdzających ciągłość zatrudnienia celem wypłaty świadczenia jest praktyką zbyt daleko idącą. Podkreślenia wymaga, że art. 220 Kpa ogranicza możliwości organu do żądania od klientów przedstawiania zaświadczeń. Zgodnie z § 1 w/w artykułu organ administracji publicznej nie może żądać zaświadczenia ani oświadczenia

na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, jeżeli znane są one organowi z urzędu lub możliwe są do ustalenia przez organ na podstawie rejestrów publicznych posiadanych przez inne podmioty publiczne, do których organ ma dostęp w drodze elektronicznej. Należy mieć zatem na uwadze, że osoba składając wniosek o przyznanie dodatku aktywizacyjnego załącza do niego dokument potwierdzający podjęcie zatrudnienia. Ponadto urząd ma możliwość samodzielnie ustalić stan faktyczny, został bowiem wyposażony w odpowiednie narzędzia chociażby poprzez platformę ZUS. W związku z tym wymaganie od osoby, która udokumentowała okres zatrudnienia obejmujący cały okres przysługiwania dodatku aktywizacyjnego składania dodatkowo co miesiąc zaświadczeń o zatrudnieniu jest bezzasadne. Osoba która nabyła prawo do dodatku aktywizacyjnego powinna zostać zobowiązana do poinformowania powiatowego urzędu pracy o ustaniu zatrudnienia. Natomiast dodatek aktywizacyjny wypłacony za okres po ustaniu zatrudnienia stanowić będzie nienależnie pobrane świadczenie w świetle art. 76 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i będzie podlegać zwrotowi.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że konsekwencją stawianego przez urząd wymogu przedkładania co miesiąc zaświadczeń potwierdzających ciągłość zatrudnienia jest wypłacanie dodatku aktywizacyjnego po terminie. Terminy płatności dodatku aktywizacyjnego określone zostały rozporządzeniem w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego. Zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia dodatek wypłaca się z dołu, za okresy miesięczne, w terminach ustalonych przez powiatowy urząd pracy, nie później niż w ciągu 14 dni od dnia upływu okresu, za który świadczenie jest wypłacane. Ustalono, że 29 przypadkach dodatek aktywizacyjny został wypłacony po terminie.

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości

W kontrolowanej dokumentacji zespół kontrolny stwierdził następujące uchybienia:

1. Nieaktualny adres siedziby Filii PUP w Szprotawie w Statucie Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu.
2. Żądanie od osób, które udokumentowały okres zatrudnienia podczas ubiegania się o dodatek aktywizacyjny przedkładania co miesiąc zaświadczeń potwierdzających zatrudnienie celem wypłaty świadczenia.
3. Wypłacanie dodatku aktywizacyjnego po ustawowym terminie.

Stwierdzone nieprawidłowości miały charakter merytoryczny i w sposób powtarzalny naruszały procedury postępowania administracyjnego. Wobec powyższego działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu w zakresie objętym niniejszą kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

W dniu 05.06.2024r. do Wojewody Lubuskiego wpłynęło pismo Pana Krzysztofa Sołtysiaka Zastępcy Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu w związku z projektem wystąpienia pokontrolnego z dnia 22.05.2024 r., w którym zobowiązuje się przestrzegać powyższych zastrzeżeń wynikających z kontroli. Ponadto Zastępca Dyrektora PUP poinformował, iż Urząd dokonał już niezbędnych zmian przed otrzymaniem projektu wystąpienia pokontrolnego. Dodatki aktywizacyjne wypłacane są na początku miesiąca, po weryfikacji okresów zatrudnienia na

podstawie platformy ZUS. Wskazał również, iż prowadzone są prace nad zmianami w Statucie dotyczącymi adresu Filii.

Zalecenia, pouczenia, uwagi i wnioski

Biorąc pod uwagę stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości przekazuję następujące zalecenia w zakresie kontrolowanej działalności:

1. Uaktualnienie adresu siedziby Filii PUP w Szprotawie w Statucie Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu.
2. Odstąpienie od wymogu przedkładania co miesiąc zaświadczeń potwierdzających zatrudnienie celem wypłaty świadczenia od osób, które udokumentowały okres zatrudnienia obejmujący cały okres przysługującego dodatku aktywizacyjnego.
3. Terminowe wypłacanie dodatków aktywizacyjnych zgodnie z zapisem § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego.

W związku z pismem Zastępcy Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu z dnia 05.06.2024r. uznać należy, że urząd wdrożył wskazane zalecenia.

Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 113 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jednostka kontrolowana może w terminie 14 dni od dnia otrzymania zaleceń, uwag i wniosków, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Ponadto jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

Zgodnie z art. 113 ust. 4 w/w ustawy – w przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

Zgodnie z art. 113 ust. 5 w/w ustawy – w przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, z uwzględnieniem zmian wynikających z zastrzeżeń.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz przekazano Dyrektorowi Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu, drugi egzemplarz pozostaje w aktach Oddziału Rynku Pracy w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO
Grażyna Jelska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej